

Moard yn 'e hite hei

Kolofon

ISBN: 978 94 6365 046 5
1^e printinge 2018
© 2018, Meindert Bylsma

Utjouwerij Elikser
Ossekop 4
8911 LE Ljouwert
Til: 058 - 289 48 57
www.elikser.nl

Foto omslach: Hieke Bylsma
Foarmjouwing binnenwurk en omslach: Evelien Veenstra

Neat út dizze útjefte mei fermannichfâldige wurde, opslein yn automatisearre gegevensbestannen en/of iepenbier makke troch middel fan print, fotokopy, mikrofilm of op hokfoar oare wize ek, sûnder foarôfgeande skriftlike tastimming fan de einredakteur en de útjouster.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Moard yn 'e hite hei

speurdersroman

Meindert Bylsma

Ien

It is tiid foar de middeisbrogge. Brigadier-resjersjeur Liuwe Bekkema en haadplysje-resjersjeur Lukas Roosjen soenen dy brogge behimmeljje kinne yn 'e kantine fan it plysjeburo, mar dat dogge se net: as it heal kin binne se hielendal te finen yn "Oan it Waad." Dêr hawwe se gjin lêst fan de terreur fan de kompjûter. Dêr rinne se gjin ûngeduldige, oanfiterjende, opjeiende kommissaris tsjin 'e lea. Dêr kinne se by in pear koppen kofje en de broggen -Bekkema mei tsiis en drûge woarst, Roosjen mei nûtsjesmoar en sûkeladeflokken- eefkes frijút lêbje oer bazen, boppebazen, lytse baaskes en it plysjesysteem dat neffens har net doocht. Op 'e measte plysjeburo's is dat in algemien fermeits, meastal ûnderdûmkeswei. Net allinnich as nocht oan ûnnocht, ek wol gauris mei in serieuze eftergrûn: lûdop sizze wat der mis is, kin meastal net. Krytyk is ta fiis wurd ferklearre. Wa't krytyk leveret kin yn 'e measte gefallen promoasje wol ferjitte.

De beide mannen wurkje al jierren gear. En ek al binne se folslein ûngelyk fan aard en kinne se it net litte en jou inoar sa no en dan in stek ûnder wetter, se kinne as de blommen. Op it buro wurde se dan ek "De Blomkes" neamd. Har nammen ha dêr ek oan meiwurke fansels.

Kôgjend en kofjedrinkend sjogge se in hoart nei de see, sûnder wat te sizzen. Se sitte op it terras oan 'e seekant, yn 'e lijte. It waait stevich, mar de wyn is ôf. Troch it soal farre in stikmannich sylboaten nei de eilannen. It strân is breed, it wetter noch fier fuort, mar de floed sit der al yn. Stadich mar sekuer ferskoot de floedline hieltyd in stikje fierder har kant út. Griltsjes en plevierkes skarrelje dêr wat

ytbere saken op. In ielreager wol earste kar ha en stiet mei fûle eagen omleech loerend, in eintsje foar de floedline yn see, it seewetter healwei de lange skonken.

Bolbjirkene bern drave op it strân efter in bal oan. In heit waant him wer yn syn jonge jierren en docht ek mei. Dy sil moarn wol sa stiif wêze as de oanspielde stôk dy't in hûntsje him as bút taeigene hat.

Yn 'e loft stiet in kleurige draak mei in sturt fan fleurige strikjes, nei alle gedachten kant en klear kocht yn in boartersguodwinkel.

'Wy makken se sels,' seit Bekkema tusken twa happen yn.

'Wy ek,' reagearret Roosjen.

Hy hat fuortdaliks foar 't ferstân wêr't Bekkema op doelt.

'Wy hellen in pear latsjes by de timmerman en fan 'e slachter krigen wy in stik fetfrij papier. Mei kleurige stikjes papier fersierden wy de draak. De sturt wie in stik paktou. Dêr bûnen wy wat toppen gers oan fêst.'

Swijend sakje de mannen eefkes wei yn nostalgia.

Efter de pier dy't de haven beskermet, fart de fearboat nei bûten. De kant út fan 'e Ofslútdyk wrot in fiskersskip tsjin 'e floed yn. Op nei de kym is it dizich. De eilannen binne net te sjen. Mar de sinne stiet op trochbrekken. De lêste dize sil aanst wol oplosse. In kitesurfer snjirket as in swel oer it wetter.

It stoareagjen nei de see soe rêst jaan moatte. Meastal is dat ek sa. No net. Net by Roosjen yn alle gefallen.

'Wat seist Liuwe, sille wy der in bearenburchje by nimme?'

'Lukas, Lukas,' laket Bekkema, 'dat liket wol wat op in ûnearber foarstel. Gjûn drank yn 'e baas syn tiid. Dat hasto al leard op 'e plysjeskoalle. Mar ja, it soe ek wol nuver wêze,

as fan alles dat wy dêr leard ha neat weirekke wêze soe yn 'e kronkelige argiven fan 'e harsens. Tydlik eefkes weirekke kin ek, benammen as der jin wat dwers sit.'

Hy jout de betsjinster in wink en bestelt twa bearenburchjes.

'No, kom dan mar op. Wat sit dy dwers?'

'Hast der in tredde titel by krigen? Moat ik dy tenei oansprekke mei brigadier-resjersjeur-psycholooch? Mar alle gekheid op in gummykneppel, do hast wol gelyk, der sit my sa no en dan wat dwers. Ik fiel my wat langer wat mear opsletten efter de traaljes fan foarskriften, regels, koades en protokollen. Wa't him dêr net oan hâldt, kin yn 'e mole bedarje fan in yntern ûndersyk. Dus doart gjinien de nekke noch út te stekken. Eigen inisjatyf wurdt deameald. In systeem fan bang foar eigen hachje. Jo kinne as plysje gjin poat mear fersette as der moat wer in rapport fan ferantwurding yn 'e kompjûter huft wurde.'

De beide mannen binne by de plysje begûn doe't der noch gjin kompjûters wienen. Rillegau lykwols sette de kompjûterisearring en reorganisearring fan it plysjeapparaat útein. Op kursus dus! En sa ha se ien en oar ridlik yn 'e macht krigen. Mar oft alles der better fan wurden is? Se ha it op in pypfol. Sa kinne se bygelyks mar min wenne oan: 'Stjoer mar in mailsje.' Wêrom gjin telefoantsje, of noch better: wêrom gjin petear fan man ta man of frou?

Se wippe it lêste swolchje bearenburch efteroer. Roosjen sjocht Bekkema oan. Hy hoecht neat te sizzen. Bekkema bestelt noch twa kofje mei twa bearenburchjes. It is wol dúdlik, se sabotearje de boel in bytsje, springe moedwillich eefkes bûten de stringen, ek al witte se wol dat se dochs net ûnder it diktaat fan it systeem út kinne. Om it lytse protest te ûnderstreekjen, klinke se mei inoar en mei in har

begnuvende, sweeffleanende seekobbe. Dan jouwe se har wer oer.

‘Wy sille wol mei moatte yn it sok Lukas,’ suchtet Bekkema, ‘altyd de foarskriften yn ’e efterholle hâlde. Binnen- en bûtenwacht gjin kâns jaan ta kriteyk. Jin altyd yndekke, dat is it devys. In systeem fan baas boppe baas boppe baas. En de boppeste baas makket de regels foar de baas ûnder him en dy ...no ja, do hast genôch ûnder de plysjepet om dat fierder yn te foljen. Dêr is in moai wurd foar betocht: top-down-tinken. Totalitêr-top-down-tinken, tink ik wolris en dat is justjes wat oars as demokratysk-down-top-tinken. As lytse baaskes moatte wy dus fan alle poaten dy’t wy fersette in rapport meitsje en yn ’e kompjûter slaan. De hurde skiif is in brânkast mei bewizen fan goed gedrach. En foar it gefal dat dy “crasht” moatte wy fan ’e hiele eksetra ek noch in “back-up” meitsje. En sa ha wy bytiden te min tiid om te dwaan dêr’t wy foar ynhierd binne: boeven fange. It leafst lytse boeven, want fan ’e lytse kriminaliteit hat de gewoane man it measte lêst: ynbrekkerij, fernielery, stellerij, ferkearsshufferij en neam mar op. Mar dat hat meastal gjin prioriteit. En wat seit de gewoane man dan? “In stellen fyts oanjaan? Hat gjin doel! Dêr wurdt dochs neat mei dien. Dy wurdt yn ’t ûnderste laad fan in buro dondere en dat laad wurdt allinnich mar foller.” En fynsto it dan nuver dat de gewoane man der in kiesmenu by fantasearret?’

‘ “Wolle jo in stellen fyts oanjaan? Toets in 1. Der binne noch 813, nee der is al wer ien by kommen, noch 814 wachtsjenden foar jo.”

“Makket jo buorman tefolle leven? Toets in 2. Keapje mar in pûdfol eardoppen en in kilo geduld. Der binne noch 815 prioriteiten foar jo.”

“Tinke jo dat der ferkeard folk om it hûs hinne

toarket? Toets in 3. Dan folget no in list fan adressen dêr't honkbalkneppels foar in skaplik pryske te keap binne.”

‘Lukas , Lukas, wat kinst it wer moai betinke.’

‘Betocht of net Liuwe, it krûpt ticht tsjin de wierheid oan. Mar ik haw noch in ferhaal foar dy. As ik dat ferteld haw sil ik dy dizze fraach stelle: betocht of wier bard?

Stel do hast in restaurant op ien fan 'e eilannen. Nei in pear drokke dagen mei in protte iters hasto in soad “cash” yn 'e hûs. Sa ôfstoarte by de bank kin net. It jild moat earst told en “seald” wurde, oars akseptearret de bank it net. Dêr hast op dat stuit gjin tiid foar en dus hâldst it jild noch mar eefkes fêst. Och, tinksto, wy binne hjir op in eilân. Dieven kinne net samar fuortkomme. Se moatte altyd noch mei de fearboat. By it oan board gean kin elkenien kontrolearre wurde. En oars noch wol op 'e fêste wâl as de boat dêr oanleit.

Mar dyn it-sil-wol-wat-tafalle-tinken falt net ta. It jild is op in stuit fuort. €30.000. Do fertinkst twa losse wurknimmers. Dy moatte it dien ha, it kin hast net oars. Dat joust troch oan 'e eilânplysje.

In pear dagen nei't it jild stellen is, nimme de fertochten, in man en in frou, ynienen de snelboat nei de fêste wâl. Se ha in útpûljend frouljustaske by har. Der is besletten dat de plysje op 'e fêste wâl aksje ûndernimme sil. Do nimst deselde boat en hâldst it duo yn 'e gaten. Mei dyn mobyl hast kontakt mei de eilânplysje en dy ynformearret de kollega's op 'e fêste wâl. It duo hâldt dy ek yn 'e gaten.

Op in stuit giet it frommeske mei it taske nei it húske. As se weromkomt is de tas dúdlik leech. Se smyt him nonsjalant ûnder har stoel. Hat se it jild ûnder de klean weistoppe? Do joust alles troch.

Yn 'e haven oankommen stean der twa plysjes op 'e wâl.

Bingo! tinkst. Mar it is in falske bingo. De beide plysjes meie neat dwaan. De man en de frou binne net offisjeel oanjûn as fertochten, der is gjin befel ta oanhâlding en gjin foech ta fûllearring. Der moat wachte wurde op tastimming fan hegerhân. Dy komt net: de ofsier fan justysje is net te berikken. Hy sit yn in gearkomste en mei net steurd wurde. De man en de frou kinne sa op 'e trein stappe. Fuort binne se en fuort is it jild. De hiele aksje is smoard yn 'e protokollen!'

Roosjen hâldt op en sjocht Bekkema oan.

'En no de fraach: haw ik dat betocht of is it wier bard?'

Bekkema begjint te laitsjen.

'Ik wit dat it wier is en ik wit ek datsto ien fan dy plysjes wiest dy't har dêr yn 'e haven stienen te ferbiten.'

'Dat kinsto hielendal net witte, do wiest mei de frou op fakânsje, fier fuort, yn Súd-Afrika. En wy mochten neat sizze. Wy krigen in sprekferbod oplein om de smoarge wask binnendoarren te hâlden.'

'Jim seinen dan wol neat, mar op it eilân waard wol praat en de "Telegraaf" sprong der boppe op. Yn Súd-Afrika hienen wy kontakt mei ús beide dochters thús. Skype. Dy ha ús op 'e hichte holden. En sa wit ik ek fan noch sa'n misser, justjes letter. Dy mei dy bline oargeldraaier yn Amsterdam. Mei fjouwer plysjesman sterk arrestearren se dêr in bline oargeldraaier. Net te leuwen! Dy man draaide syn oargel al 23 jier op itselde plak op 'e Dam. In oeriverige amtner fûn út dat de man al dy jierren sûnder fergunning draaid hie en him, fleurich oargelddraaiend, likemin oan oare foarskriften steurd hie. In draaioargel moat alle oeren 500 meter ferpleatst wurde. Dat hie de man net dien. 23 jier lang hat er him net oan 'e wet holden. Soks kin fansels gjin kant út, dat hat mjitte noch roai! Oppakke dy draaikrimineel! Mei fjouwer man der op ôf: hy soe ris yn bline poermâlens om him hinne fege kinne.

De krantekommentaren liigden der net om: “In organisaasje sûnder gefoel. Amtners mei allinnich mar wetten en regleminten yn 'e kop. Plysjes mei it Wetboek fan Strafrjocht yn 'e bealch, ynstee fan gefoel. Wêr binne de âldere plysjes bleaun dy't sokke saken troch har ûnderfining mei rêstich en ferstannich gedrach wol sûnder swier geweld oplosse kinne?”

It antwurd stie der fuortdaliks by.

“Se binne nei alle gedachten ferfongen troch jongere plysjes dy't by de oplieding inkeld mar in simpele kompjûter ymplantearre krigen ha.”

‘Asto dat allegearre wol witst Liuwe, wêrom hast my dan útprate litten?’

‘Lukas moat it kwyt, tocht ik. Dat sil him helpe by de ferwurking fan syn frustraasje.’

‘Mynhear de brigadier-psychiater ik kin jo sizze dat it net helpt.’

‘Mynhear de haadplysje-pasjint, jo moatte it jo út 'e holle sette. Jo kinne de regels net feroarje, jo sille jo der gewoan oan hâlde moatte.’

De mannen gnyskje noch wat nei, drinke har kofje op en slaan it lêste swolchje bearenburch efteroer.

‘Wat seist Lukas,’ stelt Bekkema foar, ‘sille wy mar werris werom nei it buro? De kompjûter ropt, de rapporten roppe en wa wit binne se dêr ek wol in pear ferstannige âldere plysjes mei ûnderfining brek.’

Roosjen is noch net safier.

‘Wolst wol leauwe Liuwe dat ik wolris yn my omgean litten haw en sykje in oare baan?’

‘Do? Do kinst ommers neat oars. Ik ek net. Wy binne plysjes yn al ús ieren en sinen.’

‘Dat haw ik my ek realisearre. Mar de argewaasje fret

troch, want it ferhaal is noch net út. Kinst noch hiel eefkes yn 'e rol fan restauranthâlder bliuwe?

Do bist dus dy € 30.000 kwyt. In dei letter rydst fan klearebare frustraasje in bytsje te hurd, fiif kilometerkes te hurd. Ien fan ús lasergunners hat dy op 'e kerrel. In bon! Wat seist dan?'

'Dan sis ik: lit dy gunner godfer op myn jild jeie.'

'Krekt! En as der dyselde deis yn 'e krante stiet dat se fyftich resjersjeurs op 'e likwidaasje fan in grutte krimineel set ha, wat seist dan?'

'Dan sis ik wer godfer, miskien wol godferdegodfer, lit dy kriminel en inoar mar moai útmoardzje en set dy fyftich resjersjeurs.... Mar begryp my goed Lukas, dat sis ik as boarger, as restauranthâlder, net as plysje-man, want dy seit no: in pipermuntsje yn 'e mûle, ophâlde fan seuren en sangerjen en wer oan 't wurk.'

Yn 'e auto seit Roosjen ynienen: 'Hasto wolris heard dat se yn Ruslân de skub fan in grutte fisk yn 'e beurs bewarje? Dat bringt gelok. Dan komme jo noait sûnder jild te sitten.'

Roosjen ta de teannen út. Dy begjint, soms mei, mar ek wol gauris sûnder oanlieding, samar út te spuien wat him yn 't sin sjit. Oprispingen neamt Bekkema dy. Oprispingen dy't net fan ûnderen, mar fan boppen komme. Yn 'e kop fan 'e hurde skiif ôfdonderje. In net te kearen eigenaardichheid fan Roosjen. Yn it begjin koe Bekkema dêr mar min oer en woe er syn maat fuortdaliks wer by de les lûke.

'Hoe komst dêr no ynienen wer sa by. Wy binne net mei de skub fan in fisk dwaande, mar mei hiel wat oars.'

Yn 'e rin fan 'e jierren lykwols hat er leard dat Roosjen gewoan eefkes syn tiid ha moat. Hy komt fansels wol wer by de les.

Twa

Wer op it buro lûkt de seelucht har al gau út it hier. De burolucht krûpt der wer yn. Se hawwe der al frede mei dat it wol burowurk wurde sil: dossiers trochlêze, efterstallige ferslaggen ynhelje, mailtsjes ôfhannelje en mear fan datsoarte fan saken. Mar dan giet de telefoan. In frou oan 'e oare kant fan 'e line, in boerinne.

'No kin ik wol in hiel ferhaal ophingje, mar it is better dat jim hjir mar komme. Der is hjir wat slims bard. Gau komme!'

It klinkt sa oertsjûgjend dat se freegje net fierder en springe yn 'e auto. Lykas altyd ride se, om gjin oandacht te lûken, yn in auto dy't net as plysjeauto te werkennen is. De pleats is fan fierren al te sjen. In kop-hals-romp mei dernjonken in lisboksstâl en der efter twa healrûne, grien ferve, metalen loadsen en twa betonnen silo's. De boerinne stiet har al op te wachtsjen yn 'e homeie. Se krije de kâns net iens om te fûstkjen.

'Kom!' kommandearret se.

Se rint de beide resjersjeurs mei grutte stappen foarút. De útslaande foardoarren fan ien fan 'e loadsen stean wiid iepen. Dêr stifelet se hinne.

'Sjoch,' wiist se, 'dêr!'

Yn 'e loads stiet in auto, in Mercedes CLA Coupé en dêrfoar, op 'e betonnen flier, in plasse bestjurre bloed.

'Ik bin bang dat it fan myn man is.'

Bekkema nimt de rezjy.

'En wêrom tinke jo dat?'

'Omdat er fannacht net thúskommen is.'

'O nee?' kin Roosjen net litte om mei in kromke sarkasme yn 'e stim te sizzen, 'is de auto allinnich thúskaam?'

Bekkema sjocht syn maat eefkes fûl oan. Dy wit wat dat betsjut: ho, ho, tuike tuike oan, der net fuortdaliks “full speed” ynbatse. Fertrouwen winne smyt altyd mear op oan ynljochtings as de lju tsjin jin yn ’t harnas jeie.

‘Ik bedoel,’ seit se en sjocht Roosjen eefkes feninich oan, ‘net yn ’e hûs, net op bêd.’

‘Jo sliepe nachts altyd troch?’

‘As ik net te folle tee hân haw en foar it ûnder de fodden krûpen gjin reade wyntsjes dronken, hoech ik der net ôf te pisen. Dan lis ik as in blok. Sels as soe er fannacht by my op bêd skood wêze, dan noch soe ik it net fernommen ha.’

‘Dus jo krigen it fan ’e moarn pas troch.’

‘Net oars!’

De resjersjeurs sjogge eefkes om har hinne.

‘Soe it net better wêze,’ seit Bekkema dan foarsichtich, ‘ik bedoel, it moat pynlik wêze foar jo om hjir mei dat bloed... Is der net ien dy’t jo wat bystean kin? As jo wolle, kinne wy...’

‘Net noadich,’ kappet se him ôf, ‘ik kin mysels wol rêde.’

Eefkes is it stil. Dan nimt de boerinne wer it inisjatyf.

‘Jim wolle my hjir wei ha fansels om frijút prate te kinnen en op jim gemak de boel troch it gat te sjen. No jim dogge mar. Ik sil kofje sette. Binne jim hjir útsjoen, kom dan dy kant ek mar út. Tusken de skuorre en lisboksstâl troch rinne, dan komme jim fansels by de foarein. Ik sil de doar iepen litte. Earste doar links, dêr is it mulhús mei de keuken.’

Se set ôf. De mannen sjogge har eefkes nei.

‘Ik kin net sizze dat se no bot fan ’t hynder is, of ûngerêst,’ konkludearret Roosjen, ‘in hurde eigensinnige frou liket my ta mei dat: ik kin mysels wol rêde.’

Bekkema wol Roosjen syn hurde konklúzje in bytsje fersêftsje.

‘Dat soe kinne,’ seit er, ‘mar it kin krektlikegoed in foarm fan ûngerêstens wêze. Flink wêze foar de bûtenwacht, neat skine litte om sa de ûngerêstens te bemanteljen.’

‘Ik leau der neat fan,’ grommelet Roosjen, ‘hawar, wy moatte mar dwaan wat se ús oanret hat, de boel troch it gat sjen. Earst in pear fragen. As it echt sa is dat der hjir wat slimms bard is, ien delslein bygelyks, of slimmer noch fermoarde, wêr is it slachtoffer dan? Soe it ek in ûntfiering wêze kinne? Of in út ’e hân rûne grap?’

Se rinne de loads út nei it hiem. Net in soad spoaren. Allegearre beton en hast gjin drek. It hat drûch west de lêste dagen. Oan ’e sydkant by de silo’s binne dochs noch wat ûndúdlike spoaren te sjen.

‘Feilich stelle litte, dy spoaren?’ stelt Bekkema foar, ‘wa wit docht letter bliken dat wy se noch brûke kinne. De Technyske Resjerzje mar oproppe?’

‘Ien mantsje kin it wol ôf,’ is Roosjen fan betinken, ‘dy kin foto’s meitsje en tagelyk in meunster meinimme fan it bloed.’

Bekkema nimt kontakt op mei it buro en dan rinne se de loads wer yn. By de Mercedes del rinne se nei efteren.

‘Oan ’e auto te sjen buorket dizze boer net min,’ seit Bekkema.

‘Kin myn brune net lûke,’ is Roosjen it mei Bekkema iens, ‘sels net as ik ynstee fan in brune, in trekker hawwe soe.’

De loads wurdt net allinnich as garaazje brûkt. Efteryn is in soarte fan wurkpleats, tagelyk ek rommelhok. Der stiet in houten wurkbank mei in bankskroef. Ark leit witwêrsanne. Oeral stean of lizze planken en plankjes, balken en balkjes, peallen en pealtsjes. In stikkene hikke hinget heal oer de wurkbank hinne. In pear âlde learen rimen en wat stikken

pickuptou hingje oan rustige spikers. Boppe op in rûch yninoar timmere kast stean potten ferve en in pear buskes mei ferdrûge kwasten, plamuermessen en rierstokjes. Yn 'e kast is it in ûngeregeld soadsje fan potsjes en buskes mei âlde rustige spikers, bouten, moeren en skroeven. Allegear rommel dat mei: wa wit komt it nochris fan pas, bewarre wurdt, mar dêr't it measte fan noait wer brûkt wurde sil.

De mannen ha genôch sjoen. Bûtendoar hearre se in auto oankommen. De man fan 'e TR. Se wize him wêr't er om tinke moat en litte him fierders syn gong gean. Hy is wol yn it sâlt bebiten. Sels rinne se nei de foarein. Yn 'e keuken fine se de boerinne. Bekkema stekt de hân út.

'Wy ha noch net iens fûstke.'

Hy stelt himsels en Roosjen foar. De boerinne docht itselde.

'Frou Kingma, Antsje Kingma. Gean sitten. Kofje?'

Se jouwe har del by de keukenstafel. Frou Kingma jit kofje yn en sjocht de mannen oan.

'Freegje mar op,' sizze har eagen.

Bekkema set útein.

'Dus jo man is fannacht net thúskaam?'

'Net op bêd yn alle gefallen.'

'En jo misten him pas fan 'e moarn?'

'Dat haw ik al sein.'

'Waarden jo net ûngerêst fan 'e moarn doe't jo him misten?'

'Och heden hidskes nee! Hy is wol ris faker in nacht ûnder wetter.'

'En it bloed yn 'e loads, wannear ûntdutsen jo dat?'

'Dat kaam troch Lykele, Lykele de Vries, ús arbeider. As Wiggele der net is, rêdt Lykele mei alles. Hy hie molken en kaam yn 'e keuken om in bakje en in brogge.'

‘De boer noch net by de winken?’

‘Dy is fannacht net thúskaam.’

‘Dat is nuver, de auto stiet wol yn ’e loads. Dat seach ik fan ’e moarn. De grutte doarren stienen heal iepen.’

No, jim snappe wol: wy derhinne. En wat wy dêr fûnen witte jim. Noch kofje?’

‘Nee,’ beslút Bekkema, ‘ik tink dat wy hjir yn earste ynstânsje wol klear binne. Mochten jo noch wat hearre, lit it ús witte. Ik hoopje dat it allegear wat tafalt en dat jo man mei gauwens wer boppe wetter komt.’

‘Dy Wiggele Kingma liket my in nuvere Sinees ta,’ seit Bekkema as se wer yn ’e auto stappe, ‘samar in nacht ûnder wetter sûnder wat te sizzen.’

‘My ek,’ glimket Roosjen, ’mar ja, Sinezzen binne nuver. Se ite ek nuver. Witsto wol dat se alles ite wat fjouwer poaten hat, útsein tafels en alles nei binnen wurkje wat fljocht, útsein fleantugen?’

Bekkema seit neat mear, hy suchtet allinnich mar djip.

Trije

Rûzich waar. De wyn rûst oer it wetter fan 'e feart, troch de reidwâlen, de wetterwylgen, de sútrige flear, de heechopsketten tieneblommen en de bollepysten. In rychje risseljende popelieren by in pleats in eintsje fierderop, in nije greidpleats, mei lossteand hûs, grutte lisboksstâl en wat hokkeboel, dogge ek mei. Njonken de pleats rint in grut beslach fee yn 'e greide. De measte kij weidzje, in pear lizze te wjerkôgjen.

Troch de rûzige wyn liket it wol hjerst, mar it is noch mar yn 'e earste helte fan augustus. De wyn is soel. Groeium waar. Op 'e bouwen stiet de frucht der goed by. De mais is yn koarte tiid fan heuphichte nei manselheech opsketten mei plúmkoppen yn top. Gjûn plúm weaget it om net eigenwiis yn 'e wyn hinne en wer te weagjen. Biten dije út, ierappels en winterweet binne al hast oan rispsjen ta. Op in stik lân mei sipels dy't al boppe de grûn lizze te drûgjen, kloftsje in stikmannich seekobben. De seedyk yn 'e fierte hâldt de rêch rjocht.

Mei de kop yn 'e wyn stean by de pleats twa moderne trijewjuksmûnen te meallen. Fierderop it lân yn in âlderwetskenien mei fjouwer wjukken. Dy mealt ek. In hobbymûnder hat de seilen op 'e wjukken útrôle. De iene bemealt miljeufreonlike stroom, de oare, as monumint, wetter as toeristyske attraksje.

Poerbêst waar foar de hynstebloemen yn 'e berm: de wyn blaast de pluzebollen leech. De parasjútjes mei siedsjes as parasjutisten, driuwe oeral hinne. It measte sied sil op ferkearde plakken telâne komme. In lyts part sil fruchtbere grûn fine. It pypkrûd is allang útbloed. Gerzen fan alderlei

soarten, fan heech oant leech, bloeie noch wol. Guon útbundich mei prachtige siedplommen, oaren beskieden mei lytse fine ieren. Rustbrune soerstâlen bylkje. Bargeblommen, skieppeblommen, giele skuontsjes en blauwe wikke tiere. In ferdwaalde bûterblom priizget syn giel oan. Hûnetonge en weversblêd oan 'e râne fan 'e berm freegje om oandacht. Blomkes fan 'e wite sûchnettel nûgje út ta útsûgen. Lju mei in gevoelige noas fange de rook op fan kamille en dy fan wylde balsem.

Yn 'e feart driuwt út en troch in pôle mei kalmuswoartels foarby. Dy freegje om opfiske te wurden, om midstwa brutsen te wurden. De rook fan farske kalmus, is om “stoned” fan te wurden! Einen ha gjin ferlet fan in “kalmusshot” en roeie de driuwpôlen ûnferskillich foarby. In merkemem, in letbrieder mei twa piken, docht itselde. In spantsje hjerringslynders dûkt oanienwei ûnder. In fiskjedief hinget boppe de feart en lit him sa no en dan yn it wetter falle, de iene kear suksesfol, de oare kear sûnder sukses. Mei fûlspeurende eagen fljocht er justjes letter wer fierder, op syk nei nije bút. Sweltsjes sile oer de feart en snappe michjes. In brune hoanskrobber sweeft boppe syn jachtgebiet. Gjinn mûs op 'e grûn ûntgiet him. In ielreager fljocht mei ynluetsen nekke oer de fjilden op syk nei in gaadlik fiskersplakje. Op 'e betondyk njonken de feart litte in âlde man en in hûntsje inoar út.

Op in steger efter de tsjokke reidkraach stiet in angelfisker, fan 'e dyk ôf omtrint net te sjen. Alles wat om oandacht en niget freget, hat de fisker gjin each foar. Hy fisket!

‘Rûzich waar,’ sei er moarns tsjin 'e frou by it fan 't bêd kommen, ‘snoekbearzewaar!’

Hy smyt it snoer mei it keunstfiskje alle kearen sa fier mooglik de feart yn en draait it dan stadich wer nei him ta.

Boatsjelju dy't foarby farre groetsje mei de hân omheech. De fisker groetet werom, mar ynwindich ferwinket er dy ferrekte boaten. Se bringe it wetter yn ûnstjoer, se jeie de fisk fuort, se ferbalje syn kânsen. De hiele steger, sa'n tweintich meter lang, is syn smytgebiet. Der lizze op dat stuit gjin boaten. Hy hat de steger al in pear kear sûnder sukses op en del west, as ynienen it snoer heakket. Byt? Nee, it snoer sit fêst. Mei lytse rukjes besiket er it wer los te krijen. Dat slagget net. It sit muorrefêst. By it opdraaien stiet de top fan 'e angel as in hoepel en it snoer as in snaar sa strak. Soe der no in boat lâns farre, it snoer soe dwarstroch fearn wurde. Mar gelokkich is der gjin boat.

Nei in skoftke foarsichtich lûken, wer fiere litten en wer lûken, komt der dochs wat beweging yn it ding dêr't it snoer oan fêst sit. Stikje by bytsje draait er it nei him ta. Swier giet it, hiel swier. Mar snoer en angel hâlde it. Hoeden dirigearret er de boel nei de ein fan 'e steger en sa nei de wâl. By de steger oplûke soe te swier wêze. Der komt in stikje fan in sek omheech, in jutesek. Dêr is de heak yn fêst slein. Hy kin de sek fêstpakke. Troch de reidwâl hinne hyst er him heal op 'e wâl. Der sit noch fan alles ûnder. En dan sjocht er ynienen wat it is. Syn hert slacht sawat op 'e rin. Hy lit los. Heal op 'e wâl heal yn 'e feart bliuwt de brot lizzen. Mei djip sykheljen besiket er syn hertslach wer wat del te bêdzjen. Eefkes stiet er yn bestân. Dan pakt er syn mobyltsje en skillet 112.